

Vragen over keuzes rondom het kerkgebouw

Het zijn misschien wel de leukste vragen aan het loket. En we krijgen ze steeds vaker: vragen over herbestemming of multifunctioneel gebruik van het gebouw.

TEKST BART DE JONG BEELD VKB

We willen ons gebouw multifunctioneel gaan gebruiken, kan de VKB ons begeleiden bij het maken van een plan?

Voordat je van start gaat om na te denken over nevengebruik, is het verstandig om eerst als college (met je kerkenraad) een visie op je gebouw(en) te ontwikkelen. Hoe gebruik je zelf het kerkgebouw(en) nu en hoe verwacht je het in de nabije toekomst te gaan gebruiken? Welk gebouw of welke ruimte(s) blijven dan beschikbaar voor nevengebruik?

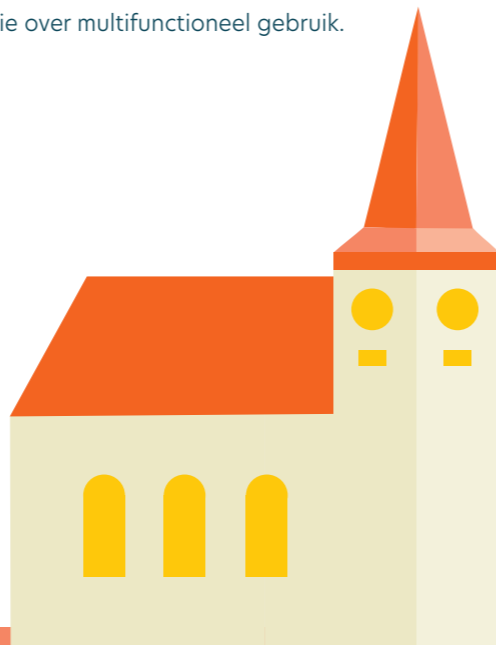
Vanuit die vragen kun je starten met nadenken over de invulling van het nevengebruik. Welke activiteiten zou je graag mogelijk maken in je (kerk)gebouw? Probeer daarbij buiten je eigen comfortzone te denken. Misschien is een internationale of migrantenkerk uit de omgeving op zoek naar ruimte voor hun viering of kun je iets betekenen voor maatschappelijke organisaties in de buurt. Investeren in contacten loont en brengt op de lange termijn ook vruchten voort.

Laat je informeren over de exploitatiemogelijkheden door een deskundige en informeer eens bij collega's in andere plaatsen op welke wijze ze gebruikmaken van het kerkgebouw en wellicht in het verleden daarvoor maatregelen hebben genomen.

Bij nieuw gewijzigd gebruik kan het noodzakelijk zijn om vergunningen aan te vragen bij de burgerlijke gemeente. Aanpassingen aan monumentale

kerkinterieurs zijn doorgaans ook vergunningplichtig. Houd er bij het aanpassen van het kerkinterieur ook rekening mee dat het moment van aanpassing een uitstekende mogelijkheid kan zijn om tegelijkertijd duurzaamheidsmaatregelen te nemen.

Meer informatie met links naar handige artikelen over dit onderwerp is te vinden in onze kennisbank (www.kerkrentmeester.nl/multifunctioneel-gebruik-kerkgebouw/). Daar is ook de brochure 'Goud in handen!' te downloaden, met daarin artikelen en praatplaten uit eerdere edities van Kerkbeheer als inspiratie over multifunctioneel gebruik.

We hebben nu twee kerkgebouwen, maar denken dat er straks nog maar één in gebruik zal zijn. Hoe bepalen we welk kerkgebouw we het beste kunnen gaan gebruiken?

De keuze om een kerkgebouw af te stoten is allereerst een plaatselijke keuze. Een kerkgebouw is niet zomaar een gebouw, maar een betekenisvolle plek voor mensen. Ook buurtbewoners die nooit in de kerk komen, hebben een mening over de kerk als gebouw. Vaak laten gemeenten zich begeleiden door een externe adviseur. Het afstoten van een kerkgebouw is zeker geen alledaagse routine voor kerkenraden of kerkrentmeesters. Het is daarom belangrijk om zorgvuldig te zijn in dergelijke processen. Het is te kort door de bocht om het meest onderhoudsvriendelijke gebouw te kiezen als te behouden gebouw. Of: het kerkgebouw met het mooiste orgel, de meeste zalen of de beste parkeergelegenheid. Deze voorbeelden tonen aan dat er vele afwegingen zijn die van invloed zijn op de beslissing. Uiteindelijk is de belangrijkste vraag om te beantwoorden: welk gebouw past op lange termijn bij onze gemeente, met deze mensen, deze middelen en deze perspectieven?

Zoals in het toerustingsartikel op pagina 16 van dit nummer van Kerkbeheer te lezen is, heeft de VKB een stappenplan ontwikkeld, waardoor we er tegenvoor-

dig vaak voor kiezen om eerst een gesprek met een college van kerkrentmeesters aan te gaan om de context samen te verkennen en hierna gericht advies te geven of te verwijzen naar een van onze VKB-partners.

Meer informatie en relevante artikelen zijn te vinden in onze kennisbank onder 'Herbestemmen kerkgebouw' (www.kerkrentmeester.nl/herbestemmen-kerkgebouw/).

Download de vragenset 'Kerkblik'

Vragenset 'Kerkblik'

Wil je met jouw gemeente in gesprek over de (on)mogelijkheden van het kerkgebouw, denk dan ook aan het kerkblik, een vragenset die mensen met een andere blik naar uw kerkgebouw laat kijken.

We hebben na onze keuze voor het kerkgebouw een orgel dat we niet meer gebruiken. Wat kunnen we hiermee doen?

Als het gaat om een niet-monumentaal orgel, kun je dit orgel aanbieden in de orgelbank op de kerkmarkt van de VKB, zodat andere kerken die een orgel zoeken het orgel kunnen overkopen of overnemen (www.kerkmarkt.nl). Raadpleeg ook de nieuwe handreiking Roerend Religieus Erfgoed (www.catharijneconvent.nl/advies-voor-kerken/het-heft-eigen-hand/).

Als het een monumentaal orgel betreft, ligt dit anders. Voor orgels met een monumentale beschermde status geldt dat bepaalde werkzaamheden zoals verbouwen of restaureren vergunningplichtig zijn. Een vergunning wordt afgegeven door de burgerlijke gemeente. Dit geldt ook voor het slopen of verwijderen en

overplaatsen van een orgel. Daarnaast is er een positief advies noodzakelijk van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Dat zal in principe alleen worden afgegeven wanneer het orgel wordt overgeplaatst naar een gebouw met eveneens een beschermde status. Doorgaans heeft het de voorkeur dat een beschermd orgel op de oorspronkelijke locatie behouden blijft. Voor orgels met een cultuurhistorische of architectonische waarde is kerkordelijk vastgelegd dat voor het op ingrijpende wijze verbouwen, uitbreiden of restaureren, verkopen of op andere wijze vervreemden, bezwaren en afbreken toestemming nodig is van het Classicaal College voor de Behandeling van Beheerszaken (CCBB) in de Protestantse Kerk.